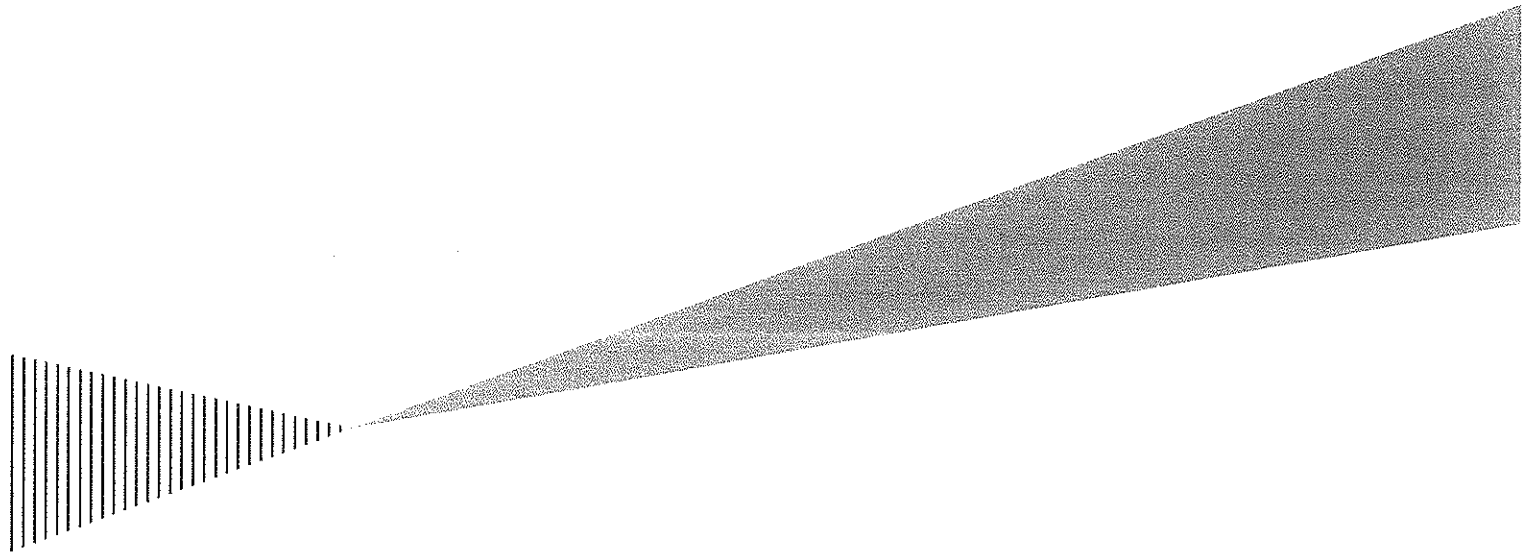

Stenungsunds kommun

PM avseende kommunens folkhälsoarbete

Building a better
working world

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Redogörelse	4
1.1. Bakgrund, syfte och revisionsfrågor	4
1.2. Stenungsunds avtal med VGR.....	4
1.3. Nuläget i folkhälsoarbetet.....	5
1.4. Slutsats och bedömning.....	6
Bilaga 1	7

Building a better
working world

Sammanfattning

Revisorerna beslutade våren 2016 att genomföra en granskning av kommunens folkhälsoarbete. Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att folkhälsoarbetet i Stenungsunds kommun bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, det vill säga i enlighet med lagstiftning, avtal, mål, riktlinjer och rutiner. EY har granskat kommunens arbete på uppdrag av revisorerna.

Av granskningen framgår att kommunen 2014 ingick ett samarbete med Västra Götalandsregionen (VGR) kring folkhälsoarbete. Samarbetet reglerades i ett avtal som förlängdes under 2015. Avtalet innebar bland annat att det skulle finnas en folkhälsosamordnare i kommunen utöver ett politiskt tillsatt folkhälsoråd.

Såväl politiska företrädare som tjänstemän från Stenungsunds kommun förde under framförallt 2015 diskussioner med Tjörns kommun om att samarbeta kring folkhälsoarbetet. Samarbetet skulle syfta till att minska kostnader och effektivisera verksamheten. Diskussionerna resulterade i ett förslag som inte godtogs av VGR. Som konsekvens slöts därmed inget avtal mellan Stenungsunds kommun och VGR under 2016.

I kommunens budgetberedning inför 2016 fattades beslut om att inte tillsätta ekonomiska medel för funktionen folkhälsosamordnare. Folkhälsorådet upphörde i och med att avtalet med VGR inte förnyades.

De iakttagelser som har gjorts i granskningen visar att beredningen av folkhälsoarbetet inför 2016 inte varit tydlig eller transparent. Revisorerna noterar att det för folkhälsoarbetet saknas

- ▶ ett särskilt beslut om att inte ingå avtal med VGR
- ▶ ett särskilt beslut om att avveckla funktionen folkhälsosamordnare

I nedanstående tabell återfinns svar på granskningens revisionsfrågor.

Revisionsfrågor	Svar
Hur är folkhälsoarbetet organiserat?	I genomförda intervjuer uppges att folkhälsoarbetet bedrivs både inom ramen för de ordinarie verksamheterna samt genom enskilda projekt. Som konsekvens av att kommunen inte tecknat något folkhälsoavtal med regionen saknas under 2016 folkhälsosamordnare och folkhälsoråd.
Hur har roller och ansvar definierats?	Det saknas i nuläget utpekade funktioner som har ansvar för det övergripande folkhälsoarbetet. Tidigare har ansvaret bland annat varit fördelat till folkhälsosamordnaren och till folkhälsorådet.
Vilka mål och riktlinjer finns för folkhälsoarbetet?	Kommunfullmäktige i Stenungsund har inte definierat folkhälsa eller antagit mål, uppdrag eller andra riktlinjer för eller med direkt koppling till folkhälsoarbetet. Fullmäktige

	<p>har inte heller beslutat om några övergripande uppdrag kring folkhälsa.</p> <p>I vision och budget för 2016 återfinns områden som på olika sätt kan anses vara kopplade till folkhälsa. Kommunfullmäktige antog under 2014 dokumentet "Vision 2035" där det framgår att en socialt hållbar utveckling främjas av det livslånga lärandet, en trygg uppväxt, ökat arbetsdeltagande, ett åldrande med livskvalitet samt goda levnadsvanor.</p> <p>I kommunens budget för 2016 framgår även att en av visionens två inriktningar är "ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling". Till visionen har kommunfullmäktige beslutat om 24 inriktningsmål som återfinns i budget 2016. Bland dessa finns ett antal övergripande inriktningsmål som har folkhälsoperspektiv. Däremot kan vi konstatera att det inte finns några mål med uttalad och direkt koppling till folkhälsa.</p>
<p>Hur säkerställer kommunstyrelsen att mål och beslut avseende folkhälsoarbetet genomförs på ett ändamålsenligt sätt?</p>	<p>Frågan är inte aktuell under 2016 i och med att det från kommunfullmäktige saknas mål, uppdrag eller andra riktlinjer för eller med direkt koppling till folkhälsoarbetet.</p>
<p>Hur sker samverkan internt och externt inom folkhälsoarbetet?</p>	<p>Kommunen deltar inte i regionens nätverk för folkhälsa i och med att det saknas avtal med regionen. Enligt intervjuer sker samverkan internt och externt inom ramen för olika projekt och insatser rörande folkhälsa.</p>
<p>Hur säkerställer kommunstyrelsen en systematisk uppföljning av folkhälsoarbetet?</p>	<p>Uppföljning av folkhälsa görs genom ordinarie uppföljningsstruktur. Enligt intervjuer följs exempelvis enskilda indikatorer upp såsom andel elever med godkända betyg. Däremot saknas en samlad uppföljning av folkhälsoarbetet. Uppföljningar görs istället av enskilda projekt.</p>

Building a better
working world

1. Redogörelse

1.1. Bakgrund, syfte och revisionsfrågor

Revisorerna i Stenungsunds kommun har i samband med sin risk och väsentlighetsanalys identifierat risker kopplade till styrning och uppföljning av kommunens folkhälsoarbete. En tidigare utvärdering gjord 2009 visade att folkhälsorådet och folkhälsosamordnaren saknade den organisatoriska placering och förankring som behövdes för att uppfylla intentionerna i avtalet mellan kommunen och regionen. Mot bakgrund av ovanstående och utifrån underlaget i årets risk- och väsentlighetsanalys har revisorerna beslutat att genomföra en granskning av folkhälsoarbetet i Stenungsunds kommun.

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att folkhälsoarbetet i Stenungsunds kommun bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, det vill säga i enlighet med lagstiftning, avtal, mål, riktlinjer och rutiner.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Hur är folkhälsoarbetet organiserat?
- ▶ Hur har roller och ansvar definierats?
- ▶ Vilka mål och riktlinjer finns för folkhälsoarbetet?
- ▶ Hur säkerställer kommunstyrelsen att mål och beslut avseende folkhälsoarbetet genomförs på ett ändamålsenligt sätt?
- ▶ Hur sker samverkan internt och externt inom folkhälsoarbetet?
- ▶ Hur säkerställer kommunstyrelsen en systematisk uppföljning av folkhälsoarbetet?

Granskningen är avgränsad till kommunstyrelsens övergripande styrning och uppföljning av folkhälsoarbetet.

I bilaga återfinns intervjuförteckning samt källförteckning. Upprättad redogörelse är inte faktaavstämd med de personer som intervjuats.

1.2. Stenungsunds avtal med VGR

Stenungsunds kommun har tidigare haft ett avtal med VGR kring folkhälsoarbetet. Avtalet löpte till och med 2014 och förlängdes under 2015. Avtalet med regionen innebar gemensam finansiering av en folkhälsosamordnare anställd i kommunen (410 tkr från regionen och 410 tkr från kommunen) och en gemensam verksamhetsbudget (200 tkr från regionen och 200 tkr från kommunen). Som en del i avtalet med regionen fanns till och med 2016 ett folkhälsoråd bestående av representanter från kommunen och regionen. För 2016 förlängdes inte avtalet. Inget nytt avtal tecknades.

Under 2014 påbörjade Stenungsunds kommun diskussioner med Tjörns kommun om gemensamt folkhälsoarbete. Bakgrunden var att vissa grupper av individer som bedömdes aktuella för folkhälsoarbetet rörde sig över kommungränserna. Därtill sågs samordningsvinster utifrån brukarperspektiv.

I Tjörns kommun beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott 2015-08-20 att ge kommunchefen i uppdrag att i samarbete med representanter från Stenungsunds kommun ta fram beslutsunderlag för eventuellt djupare samarbete i folkhälsofrågor mellan kommunerna.

I Stenungsund saknas ett liknande beslut. Av genomförda intervjuer framgår emellertid att kommunstyrelsens presidium, kommunchef, sektorschef för sektor stödfunktioner med flera har varit delaktiga i diskussionerna inom ramen för budgetberedningen för 2016.

Avsikten med samarbetet var att ha en gemensam folkhälsosamordnare placerad i Tjörns kommun och en gemensam brotts- och drogforebyggarfunktion placerad i Stenungsund. Detta innebar för Stenungsunds kommun en minskning av folkhälsobudgeten motsvarande tjänsten för folkhälsosamordnaren. Av dokumentation och intervjuer framgår att kommunen vid flera tillfällen under 2014 och 2015 har träffat representanter från regionen för att diskutera planerna för samarbetet med Tjörns kommun och nytt folkhälsoavtal med regionen.

Enligt kommunchef, sektorschef för sektor stödfunktioner och kommunstyrelsens ordförande var regionen till en början positiv till att sluta ett gemensamt avtal. Med utgångspunkt från detta tog budgetberedningen beslut om en besparing i budget 2016 avseende folkhälsosamordnartjänsten men valde att behålla verksamhetsbudgeten om 200 tkr.

Av intervjuer framgår att regionen i samband med detta/därefter ändrade ståndpunkt på politisk nivå och nekade till att teckna ett gemensamt avtal med Stenungsund och Tjörn. Orsaken beskrivs vara att Stenungsund inte längre hade en egen folkhälsosamordnare.

Av genomförda intervjuer och dokumentstudier framgår sammantaget att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige utöver beslutet i budgetberedningen och beslutet att gå vidare med upprättat budgetförslag inte har fattat något särskilt beslut i frågor om kommunens folkhälsoarbete, folkhälsosamordnartjänsten eller i övrigt kring folkhälsoarbetet.

1.3. Nuläget i folkhälsoarbetet

Under 2016 finns som ovan nämnt ingen folkhälsosamordnare eller något folkhälsoråd i kommunen. Av genomförda intervjuer framgår att det fanns ett missnöje i kommunen avseende avtalet med regionen. Det uppges att avsaknaden av avtal under 2016 inte har medfört några kortsiktigt negativa konsekvenser för folkhälsoarbetet. De intervjuade menar att den delen av folkhälsoarbetet som bedrivs inom ramen för avtalet med regionen är en marginell del av kommunens folkhälsoarbete. Det framgår att direkta folkhälsainsatser i kommunen under 2016 uppgår till cirka 6 mnkr.

Däremot uppges att det på längre sikt finns anledning att ånyo ingå avtal med regionen. Av intervjuerna framgår att kommunen planerar att inför 2017 ingå avtal med regionen och att en folkhälsoplanerartjänst finns med i budget. Diskussioner har förts med regionen inför 2017 och kommunen inväntar slutligt avtalsförslag från regionen vilket kommunstyrelsen ska ta ställning till. Av intervjuerna framgår att det ännu inte påbörjats rekrytering av en folkhälsosamordnare och att det kvarstår arbete med att bestämma tjänstens inriktning.

Building a better
working world

Kommunfullmäktige antog under 2014 dokumentet "Vision 2035" där det framgår att en socialt hållbar utveckling främjas av det livslånga lärandet, en trygg uppväxt, ökat arbetsdeltagande, ett åldrande med livskvalitet samt goda levnadsvanor. I kommunens budget för 2016 framgår även att en av visionens två inriktningar är "ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling". Till visionen har kommunfullmäktige beslutat om 24 inriktningsmål som återfinns i budget 2016. Vissa av de övergripande inriktningsmålen har folkhälsoperspektiv. Däremot kan vi konstatera att det inte finns några mål med uttalad och direkt koppling till folkhälsa. Fullmäktige har inte heller beslutat om några övergripande uppdrag kring folkhälsa eller definierat hur kommunen ska arbeta mot de nationella folkhälsomålen

I genomförda intervjuer uppges att folkhälsoarbete bedrivs både inom ramen för de ordinarie verksamheterna samt genom enskilda projekt. Det saknas en samlad uppföljning av folkhälsoarbetet. Uppföljningar görs istället av enskilda projekt.

1.4. Slutsats och bedömning

De iakttagelser som har gjorts i granskningen visar att beredningen av folkhälsoarbetet inför 2016 inte varit tydlig eller transparent. Revisorerna noterar att det för folkhälsoarbetet saknas

- ▶ ett särskilt beslut om att inte ingå avtal med VGR
- ▶ ett särskilt beslut om att avveckla funktionen folkhälsosamordnare

Göteborg 10 oktober 2016

Maria Carlsrud Felander
Verksamhetsrevisor

Christoffer Henriksson
Verksamhetsrevisor

Cecilia Björnram
Kvalitetssäkrare

Building a better
working world

Bilaga 1

Intervjuer har genomförts med:

- Gruppintervju med kommunchef och sektorchef för sektor stödfunktioner
- Sektorchef för sektor utbildning
- Sektorchef för sektor socialtjänst
- Kommunstyrelsens ordförande

Granskade dokument:

- Folkhälsoavtalet 2011-2014
- Folkhälsoplan 2011-2014
- Handlingsplan 2015 för folkhälsa
- Uppföljning av folkhälsoavtal för 2015
- Reglemente för kommunstyrelsen
- Strategisk plan och budget 2016-2018
- Verksamhetsplan Folkhälsorådet 2015
- Årsredovisning för 2014 och 2015
- Alkohol- och drogpolitisk plan för 2012-2015
- Sammanställning av folkhälsoarbete 2016 (tjänsteskrivelse, ej daterad)
- Protokoll för folkhälsorådet 2015